

# ABC

## NOWINY CODZIENNE

Nr. 232 A Rok XIV

WARSZAWA

PIĄTEK

11 SIERPNIA

1939 R.

Cena 10 Gr.

W

WYWCZASY KRÓLEWSKIE



Król Jerzy VI wraz z królową Elżbietą i córkami bawi na wywczasy w zamku Balmoral w Szkocji.  
Na zdjęciu rodzina królewska w otoczeniu harcerzy szkockich na zawodach piłkarskich w Balmoral

„NARODY MAJĄ SVOJE MISJE, LUDZIE RZĄDZĄCY MUSZĄ ROZUMIEĆ MISJĘ NARODU POD KARĄ STRASZLIWEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI”.

St. Żeromski

## 75 proc. budżetu Słowacji Na budowę dróg strategicznych budowanych dla armii niemieckiej

BRATISŁAWA, 10. 8. (Od specjalnego wysłannika „ABC”). Jak już telefonowałem niemieckie władze w Słowacji nakazały słowackiemu rządowi poszerzenie wszelkich dróg wylotowych na pograniczu polsko - słowackim. Prace te według zarządzeń niemieckich mają być ukończone na dzień 15 sierpnia b. r. Pod naciskiem rządu niemieckiego przystąpiono w Słowacji do gorączkowej pracy przy poszerzeniu dróg.

Na cele te wydano trzy czwarte całego budżetu Słowacji oraz wpływy z wewnętrznej pożyczki. Mimo gorączkowego tempa prac, jak można sądzić z obecnego stanu dróg, prace te nie zostaną na czas ukończone. Północna Słowacja jest nadal rozkopana, a przy robotach drogowych zatrudnionych jest wielu robotników słowackich i niemieckich oraz zwiek szające się z dnia na dzień oddziały wojska.

**KOSZTEM  
NIE ZZETEGO ZBOŻA**  
Początkowo robotnicy słowaccy zwabieni wysoką dość stawką

za pracę przy poszerzaniu dróg, porzucili swe prace przy żniwach poświęcając czas pracy na robotach drogowych. Wskutek tego jeszcze dotychczas na polach słowackich stoi nie żęte, wypalone przez słońce zboże. Przestraszeni tym stanem gospodarze poczęli masowo porzucać pracę przy drogach, powracając do żniw, co spowodowało osłabienie tempa melioracji drogowych. Podniesiono więc wysokość wynagrodzenia dziennego dla robotników zatrudnionych przy pracach drogowych, aby w ten sposób za wszelką cenę ukończyć inwestycje drogowe na czas.

### POD NADZOREM GESTAPO

Cele inwestycji drogowych są dla ludności słowackiej zupełnie jasne. Przez poszerzenie i umocnienie dróg, Niemcy przygotowują się do błyskawicznej okupacji Słowacji. Mimo tak jasnego celu zaprzeczany Niemcom rząd Słowacji wykonuje nakazane prace bez słowa protestu, szykując ciężką dołę swemu narodowi. Nad pracami drogowymi w Słowacji czuwa wzmocniona ostatnio przez

nowe zastępy agentów Gestapo, oraz minister pełnomocny dla spraw niemieckich, cichy wielkoryząca Słowacji, min. Karmasin.

### BEZNADZIEJNE POŁOŻENIE FINANSOWE

Wskutek prowadzonych na rozkaz Rzeszy prac drogowych, rząd słowacki znalazł się w beznadziejnej sytuacji finansowej, którą pogarsza jeszcze konieczność udzielania zasiłków pieniężnych powracającym z Rzeszy robotnikom słowackim. Robotnicy ci mimo zapewnień niemieckich nie otrzymywali za swą ciężką pracę w Rzeszy żadnego wynagrodzenia, nie przesłano także żadnych zasiłków ich rodzinom pozostałym w Słowacji. Dla stłumienia silnej agitacji antyniemieckiej rozgoryczonych robotników słowackich,

rząd zmuszony był przeznaczyć na zasiłki doraźne dla nich 20 miln. koron słowackich.

Oto obraz Słowacji po 5-miesięcznej niepodległości pod auspicjami Berlina.

## Atak na Węgry i Jugosławię Hitler jedzie do Budapesztu Premier Cwetkowicz — do Rzymu

BUDAPESZT, 10. 8. (Tel. własny). Mimo oficjalnych zapewnień że wizyta hr. Csaky na zamku Fusz koło Salzburga miała charakter prywatny, w tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie, że między min. Ribben-

tropem i min. Csakym odbyły się doniosłe rozmowy polityczne.

Niemcy, gromadząc swe wojska na Morawach i w Słowacji, czynią to nie tylko w celu okrażenia od południa Polski, lecz również szyskują się w ten sposób do marszu na Rumunię. Dla urzeczywistnienia jednak tego drugiego celu potrzebna im jest zgoda Budapesztu na przemarsz wojsk niemieckich przez Węgry.

### HITLER W BUDAPESZCIE

Podobno w wyniku rozmowy hr. Csaky z min. Ribbentropem, kanclerz Hitler został zaproszony do przyjazdu do stolicy Węgier. Wizyta Hitlera w Budapeszcie nastąpiłaby jeszcze w końcu bież. miesiąca. Oficjalnie odwiedzin Hitlera miałyby charakter czysto kurtuazyjny, jako rewizyta reg. Horthy'ego w Berlinie. Kanclerz Rzeszy ma być podejmowany ze specjalną okazałością. Nie ulega jednak wątpliwości, że Hitler wykorzysta spotkanie z Horthym w celu ostatecznego przekonania go o konieczności pójścia na rękę za

daniom niemieckim.

W najbliższych dniach mają być wysłani do Budapesztu liczni agenci Gestapo w celu „przygotowania” wizyty kanclerza Hitlera w stolicy Węgier.

### APETYTY NIEMIECKIE NA KOLEJ TRIEST — WIEDEN

BIAŁOGRÓD, 10. 8. (Tel. własny). Duże zaniepokojenie wywołują w Jugosławii sugestie mocarstw oś co do linii kolejowej Wiedeń - Triest, przechodzącej na odcinku ok. 30 km. przez terytorium Jugosławii, a posiadającej wielkie znaczenie strategiczne.

Włochy i Niemcy chcą sobie już teraz zapewnić „życiową neutralność” Jugosławii, która miałaby polegać na tym, iż w razie wybuchu wojny linia ta mogłaby być swobodnie używana dla przewozu wojsk i materiału wojennego. Oczywiście Jugosławia, której stosunek do osi znacznie ochłodził w ostatnich dwóch miesiącach, pragnęłaby zachować prawdziwą neutralność i dlatego nie może się zgodzić na tego rodzaju koncesje.

### JUGOSŁAWIA

#### BRONI NEUTRALNOŚCI

Wprawdzie początkowe przypuszczenia, iż Jugosławia zwiąże się ściśle z frontem pokoju były, jak się zdaje przedwczesne, to jednak nie ulega wątpliwości, że gotowa jest ona przeciwstawić się zbrojnie każdej próbie naruszenia granic.

W dniu jutrzejszym udać się ma do Rzymu prem. Cwetkowicz. Przypuszczają tu, że naczelnym tematem rozmów będzie sprawa neutralności Jugosławii. W imieniu rządu jugosłowiańskiego prem. Cwetkowicz oświadczy, że Jugosławia chce zachować prawdziwą neutralność w razie wojny i nie może się zgodzić na żadne żądania, neutralność tę naruszające.

Wiadomość o wizycie Hitlera w Budapeszcie nie została jeszcze potwierdzona ze strony urzędowej. Nie zmienia to jednak niewątpliwego faktu, iż Rzesza usiłuje zmusić Węgry do zgody na przemarsz wojsk niemieckich na Polskę i Rumunię.

## 10 procent mniejszości

### w Rzeszy Niemieckiej

W Niemczech mieszka obecnie blisko 9 milionów mniejszości narodowych. W tym:

Czesi	7.000.000
Polacy	1.500.000
Słowacy i Chorwaci	150.000
Łużyczanie	130.000
Litwini	78.000
Duńczycy	12.000
Węgrzy	8.000
Słowacy	5.000
Fryzowie	4.000
Razem	8.887.000

## Strajki włoskie w Ruhrze i na Śląsku niemieckim

RYGA, 10. 8. (tel. wł.). — Sowiecka agencja Tass komunikuje o wzroście niezadowolenia wśród górników basenu Ruhry i Saary oraz niemieckiego Górnego Śląska. Niezadowolenie to wywołane jest systematycznym brakiem żywności i złyimi warunkami mieszkaniowymi. Górnicy mają już od dłuższego czasu stosować strajk

włoski, który wywołał zmniejszenie się produkcji węgla we wszystkich trzech zagłębiach węglowych. Goering zarządził przeprowadzenie śledztwa.

Wiadomość ta, jako pochodząca ze źródeł sowieckich musi być traktowana z dużą ostrożnością. Nie jest jednak rzeczą wykluczoną, że może zawierać pewną część prawdy.

## Agent niemiecki na ambonie Antypolska propaganda księdza słowackiego

SKALISTE, 10. 8. (Tel. wł.). Wielkie wzburzenie wywołuje wśród ludności pogranicza w okolicy Czadcy stanowisko proboszcza parafii

Skaliste po stronie Słowacji. Jak wiadomo w okolicy Skalistej granica przechodzi w ten sposób, że miejscowi Skaliste pozostają po stronie polskiej, kościół zaś do tej miejscowości należący po stronie Słowacji. Ludność więc polska zmuszona jest przechodzić do kościoła na stronę słowacką.

Korzystając z opieki wrogich Polsce czynników po stronie słowackiej, proboszcz parafii Skaliste używa od dłuższego czasu ambonę dla kłamliwej agitacji politycznej. M. in. proboszcz ten oświadczył ostatnio w czasie politycznego kazania, że przeprowadzone po stronie polskiej szczepienia (przeciwko durowi brzuszemu przyp. redakcji) mają na celu wywołanie Słowaków przez zaszczepienie im cholery. Fakt ten nie wymaga komentarzy.

## Rozstrzelanie szpiega

Pracownik fizyczny jednego z oddziałów wojskowych w Krakowie, Mieczysław Kot został skazany przez wojskowy sąd okręgowy w Krakowie na karę śmierci za zdradę tajemnic na rzecz jednego z państw ościennych. Wyrok wykonano w dniu 9 sierpnia 1939 roku.

## Zamiast Mussoliniego — Ciano spotka się z Hitlerem

RZYM, 10. 8. (PAT). Agencja Stefani donosi, że włoski minister spraw zagranicznych hr. Ciano przybędzie w piątek rano do Monachium, skąd uda się do Salzburga, gdzie oczekiwany jest we wczesnych godzinach popołudniowych.

Min. Ciano zatrzyma się w zamku Oesterreicherhof, a rozmowy odbędą się w zamku Fusch.

Od środy wieczór w Salzburgu przebywa również kanclerz Hitler, który był

obecny na pierwszych widowiskach muzycznych, urządzonych w ramach festiwalu.

Wskazywałoby to, iż wiadomości o chorobie Mussoliniego są prawdziwe, atak zaś sercowy w wieku lat 56 przedstawia duże niebezpieczeństwo, z drugiej jednak strony doskonale zdrowie, jakim cieszył się dotychczas dyktator Włoch nakazuje przyjmować nam tego rodzaju pogłoski z dużą ostrożnością. Być może, że rozmowy min. Ciano z Hitlerem mają tylko przygotować spotkanie dwóch dyktatorów.

Prasa międzynarodowa podaje informacje o ataku sercowym Mussoliniego. Wiadomość tę trzeba traktować z dużą ostrożnością, gdyż choroba i ewentualna śmierć Mussoliniego leży w interesie różnych czynników, mających duże wpływy w zakresie szerzenia informacji. Tym niemniej wiadomość ta może być prawdziwa, gdyż jak wiadomo nawet ludzie najzdrowsi chorują i umierają.

Niezależnie od prawdziwości tych informacji przypominają one nam zagadnienie bardzo ważne, mianowicie rolę Duce w ruchu faszystowskim i problem, który powstanie o ile jego zabraknie. W dzisiejszym okresie gdy faszyzm włoski przeżywa okres, w którym ma szereg trudności do zwalczenia, śmierć Mussoliniego byłaby wydarzeniem ogromnej wagi i mogłaby w sposób bardzo poważny oddać się na dalszych losach faszyzmu. Konsekwencje tego faktu mogłyby być w pewnych okolicznościach bardzo niepomysłne.

We Włoszech rozmiar konsekwencji, jaką by pociągnęła za sobą śmierć dyktatora zmniejsza istnienie dynastii królewskiej. Te konsekwencje jednak byłyby dalej idące w tych krajach, gdzie dynastii brak. Tak więc ustrój dyktatorski, jest o wiele bardziej kruchy, niż by na to wskazywał. Opiera się na zdrowiu i życiu jednego śmiertelnego człowieka.

## Pokój czy wojna?

### Plan ofensywy dyplomatycznej Anglii Londyn poważnie ocenia sytuację w Gdańsku

LONDYN, 10. 8. W tutejszych kołach politycznych panuje przekonanie, iż opinia, jakoby w Gdańsku nastąpiło odprężenie, a nawet powstała możliwość rokowań między Senatem Wolnego Miasta a rządem polskim, była stanowczo przedwczesna. Zdaniem tutejszych kół politycznych sytuacja w Gdańsku nadal jest napięta i stale grozi powikłaniami.

W dalszym ciągu nie uległo zmianie stanowisko Rzeszy, która wciąż pod słowem „pokój” rozumie jednostronne dyktowanie całemu światu żądań. Liczą się tu że nacisk Berlina na Gdańsk będzie trwał nadal i jeśli nie zostanie on zahamowany, to może przerodzić się w wojnę. Na zachodzie nie ma żadnych wątpliwości co do tego, iż agresorem w sprawie Gdańska są Niemcy. Jednocześnie jednak panuje tu przekonanie, że Polska nie powtórzy błędów czeskiego, polegającego na braku stanowczości i na ciągłych jed-

nostronnych ustępstwach. Mimo spokoju i opanowania Polska tylko do pewnych granic może zachować cierpliwość.

Z zainteresowaniem oczekują tu dzisiejszych manifestacji w Gdańsku i przemowy Foerstera, która została ułożona według instrukcji kanclerza Hitlera. Być może, że z mowy tej będzie można wywnioskować, jaka będzie taktyka Niemiec w najbliższym czasie.

Według wiadomości z Berlina próbna mobilizacja w Rzeszy ma być gotowa na dzień 15 sierpnia b. r.

Nagły powrót min. Halifaxa do Londynu i rozmowy, jakie odbył on z Wiliame Strangiem, ambasadorem niemieckim Dircsenem oraz posłem rumuńskim Tilea, wskazują, że Anglia nie ma zamiaru biernie oczekiwać na dalsze wystąpienia Niemiec, lecz podejmie ofensywę dyplomatyczną. Plan angielski polega na tym, by zmusić Niemcy do jasnej decyzji: pokój czy wojna?

## Wypogodzenie

Przewidywany przebieg pogody w dniu 11 b. m.  
W całym kraju pogodnie o umiarkowanym zachmurzeniu. W dzielnicach południowych miejscami przelotne deszcze. Temperatura około 25 stopni. Słabe wiatry z północno-wschodu.

## Od 4 lat nie było tak niskich cen żyta

Przeciętne ceny żyta w sierpniu na giełdzie warszawskiej (w zł. za 100 kg.):

rok 1936	— 14,15
„ 1937	— 24,50
„ 1938	— 15,50
„ 1939	— 12,80